

Museopalvelut

30.4.2024

Dnro 2749-2024
(11 05 02)Paraisten kaupunki
Rakennusvalvonta
Rantatie 28
21600 Parainen**Lausunto Malmin koulun E-osan peruskorjauksesta, 445-18-5-10, Parsbyntie 20, Parainen**

Viite: (ePermit 445-2023-1028)

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo/tutkija Sara Tamsaari:

Paraisten rakennusvalvonta on pyytänyt Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon lausuntoa otsikon asiasta. Malmin koulu peruskorjataan vaiheittain. Lupahakemus koskee E-osan korjaus- ja muutostöitä.

Malmin koulu on arkkitehti Erik Bryggmanin suunnittelema, 1951-1954 toteutettu ylempi kansakoulu, joka toimii nykyään alakouluna. Rakennusta on viiemeksi laajemmin peruskorjattu vuosina 1992–1993 ja sitä on laajennettu vuosina 2005-2006 Arkkitehtitoimisto Sigge Oy:n suunnitelmin, suunnittelijat Pekka Mäki ja Silja Törnström.

Lupa-aineistossa kuvataan suunniteltuja töitä seuraavasti: ”Tässä hankkeessa tehtävässä peruskorjauksessa tullaan uusimaan vesikattorakenteet, tarvittavine alusrakenteineen, rakentamaan salaojat rakennuksen pitkille sivuille sekä samalla vedeneristetään ja lisälämmöneristetään kellarin ulkoseinät kaivettavilta alueilta. Lisäksi rakennuksessa tehdään sisäpuolisia pintarakenteiden purkuja, jotta päästään puhdistamaan ja tiivistyskorjaamaan rakenteiden liittymät ja ontelotilojen rajapinnat. Ullakko-ontelon alapinnan lämmöneristeet poistetaan ja palkkivälit puhdistetaan ja tiivistetään sekä palkkiväleihin puhalletaan uudet lämmöneristeet. Keskikäytävän alakattorakenne puretaan ja rakennetaan uudestaan lämmöneristetyksi ja osastoivaksi ullakko-ontelon rakenteeksi. Kellarin alapohjarakenne puretaan ja rakennetaan uudestaan lämpimäksi sekä kosteus- ja radonturvalliseksi. Kellarin katto sekä 1-kerroksen lattiarakenteen päälliskerrokset puretaan ja rakennetaan uudestaan puhdistettuina ja tiivistettyinä betonirakenteena takaisin. Keskikäytävän tiililattiarakennetta ei pureta, jolloin sille tehdään vain reunatiivistykset. Palo-osastoiteja parannetaan olemassa olevasta tilanteesta lisäämällä palosuojalevyjä ullakko-ontelon vastaisiin rakenteisiin. Sisäpinnat ja osa ei-kantavista väliseinistä uusitaan.” Lisäksi toteutetaan väliaikainen esteetön kulku rakennuksen pohjoispuolelta. Opettajien väistötilat siirtyvät itä-länsisuuntaiseen luokkasiipeen.

Malmin koulu on huomioitu seudullisesti arvokkaana rakennetun ympäristön kokonaisuutena Paraisten keskustan yleiskaavakartalla (hyväksyty

30.4.2024

Dnro 2749-2024
(11 05 02)

30.5.2022) indeksinumerolla 43. Kaavamääräys on seuraava: "Arkkitehtonisesti, kulttuurihistoriallisesti ja/tai kaupunkikuvallisesti arvokas rakennetun ympäristön kohde, jonka ominaispiirteet tulee säilyttää. Arvokkaita rakennuksia ei saa purkaa. Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutostöiden tulee olla sellaisia, että rakennusten kulttuurihistoriallinen arvo ja ominaispiirteet säilyvät. Numero merkinnän yhteydessä viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon." 15.6.1977 vahvistetussa asemakaavassa rakennus on opetus-, sivistys- ja urheilutoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YOU).

Rakennuksesta on tekeillä rakennushistoriaselvitys (Mikko Laaksonen). Lupa-hakemuksen liitteenä on 3.4.2023 päivätty Tutkimusselostus (AFRY Buildings Finland Oy, Kosteus- ja sisäilmatekninen kuntotutkimus, E-osa, yhteenveto aiemmista tutkimuksista).

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo toteaa lausuntonaan seuraavan.

Malmin koulu, joka on merkittävä osa arkkitehti Erik Bryggmanin tuotantoa, on julkisivuiltaan ja sisätiloiltaan arkkitehtonisesti erityisen harkittu ja viimeistelty koulurakennus. Koulun toteutus on rakennushankkeena ollut Paraisilla merkittävä kauppalavaiheen alkuaikoina. Näyttävä osa julkisivuja on sisäänkäyntikatoliuskekeviraappusineen, samoin kuin Heikki Niemisen toteuttama, vuonna 1955 paljastettu reliefi.

Korjaustyön periaatteena tulee olla rakennuksen ulkoarkkitehtuurin, rakennusrungon ja sisätilojen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden ominaispiirteiden säilyttäminen. Korjauksissa tulee välttää rakennusosien tarpeetonta uusimista ja suosia rakennukselle ja rakennusajalle tyypillisiä materiaaleja ja rakennusteknisiä ratkaisuja.

Sisällä erityisesti aula, portaikot ja ruokala ovat vaalimisen arvoisia tiloja, samoin liikuntasali ja käytävien ulkoasu alkuperäisine ovineen ja niihin hienovaraaisesti liittyvine listoituksineen. Tiililattiat ovat rakennukselle ja laajemmin Bryggmanin tuotannolle ominaisia ja ne tulee säilyttää. Muita vaalittavia ominaispiirteitä sisätiloissa ovat esimerkiksi ikkunalliset sisäseinät, opettajanhuoneen takka, puhtaaksi muuratut seinät, viistot harjakattomaiset sisäkatot ja luokkahuoneiden kattopalkit. Rakennushistoriaselvityksen mukaan koulu on suunniteltu hyvin yksityiskohtaisesti siten, että esimerkiksi ikkunat, ikkunaseinät ja osa kiintokalusteista on suunniteltu arkkitehtitoimistossa. Alkuperäisenä säilyneen kiinteän sisustuksen säilyttämisen tuleekin olla korjaustyön lähtökohtana. Edelleen tarkentuva rakennushistoriaselvitys tulee huomioida korjaustöiden suunnittelussa. Mikäli vaalittaviksi katsottuja osia on perustellusti uusittava, noudatetaan lähtökohtaisesti olemassa olevaa mallia, rakennetta ja materiaalia.

Vastuumuseo arvioi, että suunnitellut, kuntotutkimuksiin perustuvat purkutyöt voidaan toteuttaa, huomioiden kuitenkin seuraavaa.

Lupahakemukseen sisältyvästä rakennetyyppitarkastelusta ja kuntotutkimusselostuksesta käy ilmi, että purettavia rakenteita on jo selvitetty. Purettavat

pinnat ovat kuitenkin vielä suurelta osin dokumentoimatta. Ennen purkutöiden aloittamista on tärkeää dokumentoida ne. Tieto niistä voidaan tallentaa osaksi rakennushistoriaselvitystä.

Rakennuksen korjauksesta on hyvä laatia restaurointiraportti, jotta työmaan vaiheet saadaan dokumentoitua. Raportista on hyötyä esimerkiksi ylläpitoa ja tulevia korjauksia silmällä pitäen. Lisätietoa restaurointiraportin toteutuksesta löytyy Museoviraston sivuilta: <https://www.korjaustaito.fi/fi/restauroinnin-polku/suuren-hankkeen-polku/toteutus/restaurointiraportti>. Edellä mainittu sisäpintojen dokumentointi voidaan tallentaa rakennushistoriaselvityksen sijaan tai ohella myös restaurointiraporttiin.

Lausuntopyyntöaineistoon sisältyvistä rakennetyyppisuunnitelmista käy ilmi purettavien rakenteiden tilalle toteutettavat uudet rakenteet. Rakenteissa on joiltain osin tarkoitus käyttää materiaaleja, jotka eivät lukeudu 1950-luvulle tyypilliseen rakennusmateriaalivalikoimaan. Näitä ovat esimerkiksi alapohjaan ja kellarin maanvastaiseen ulkoseinärakenteeseen ajatellut EPS-levyt, Gyp-roc-levyt, ikkunankarmien tiivistykseen suunniteltu polyuretaanivaaho sekä tiivistyksiin ja kapselointeihin ajatellut TKR-pinnoitteet. Mikäli uusien rakenteiden toteutuksessa on perustellusta syystä tarpeen poiketa alkuperäisestä rakenteesta ja käyttää rakentamisajalle vieraita materiaaleja, tulee tarve perustella. Rakenteiden määrittely edellyttää siis vielä tarkentavia keskusteluja, samoin kuin uusittavien pintojen tilalle tulevien pintamateriaalien määrittely.

Tiililattioiden reunatiivistysten viimeistelyssä tulee huomioida työn vaikutukset sisätilan arkkitehtuuriin. Käytettävissä olevista aineistoista ei selviä, millaisella listoituksella ja muulla ratkaisulla tiililattian ja seinän liittymäkohta on toteutettu ja miten se aiotaan toteuttaa käsittelyn jälkeen. Vastuumuseo esittää, että seinä- ja tiililattiapintojen liittymäkohdan viimeistelystä laaditaan mallitoteutus ja käydään erillinen keskustelu.

Uusittavan peltikatteen osalta vastuumuseo toteaa, että kate tulee toteuttaa vanhan mallin mukaisesti sinkitystä pellistä, joka maalataan jälkikäteen.

Työnaikaisessa suojauksessa tulee soveltuvin osin ja erityisesti vaalittavien rakennusosien suhteen huomioida Museoviraston korjauskortti Rakennusosien työnmaa-aikainen suojaus: <https://korjaustaito.blob.core.windows.net/uploads/Korjauskortit/Vain-pdf/korjauskortti-21.pdf>. Korjaushankkeen toteutuksessa on hyvä huomioida Museoviraston laatima Restauroinnin polku -ohjeistus: <https://www.korjaustaito.fi/fi/restauroinnin-polku>

Turun museokeskus

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

vastuualuepäällikkö, museopalvelujohtajan varahenkilö

Petteri Järvi

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Kulttuuriperinnön vastuualue

vastuualuepäällikkö, vt

Paula Saarento

TURKU

Lausunto

4 (4)

Museopalvelut

30.4.2024

Dnro 2749-2024
(11 05 02)

Tiedoksi: Museovirasto, kirjaamo@museovirasto.fi
Varsinais-Suomen ELY-keskus,
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi
Varsinais-Suomen liitto, kirjaamo@varsinais-suomi.fi

SÄHKÖINEN ALLEKIRJOITUS KEVYT TUNNISTAUTUMINEN

Asiakirja Lausunto Malmin koulun E-osan peruskorjauksesta, 445-18-5-10, Parsbyntie 20, Parainen on allekirjoitettu Turun kaupungin Visma X-Sign palvelussa. Allekirjoittajat ovat tunnistautuneet Turku-AD-tunnuksilla.

Allekirjoitukset

Allekirjoittaja **Paula Saarento**
Allekirjoitusaika 30.04.2024 11:56

Allekirjoittaja **Petteri Järvi**
Allekirjoitusaika 30.04.2024 11:57

Allekirjoitetut asiakirjat

Asiakirja Lausunto Malmin koulun E-osan peruskorjauksesta, 445-18-5-10, Parsbyntie 20, Parainen.pdf